

Տարեկան գինն է 440 դր. 1
Վեցամսեայ ,, 75 ,,
Մեկ ծանուցումը տարին 5 դր. բաշխել է
Յտորագրութիւնները կանխիկ են:
Տտորագրութիւնները ամեն ամսույն 1ր
եւ 15րդ կը սկսուին:

Դուրս երբաւոր քաղաքներուն ճամբա
ծախար առնողին վրայ է:
Լրագրոյս վերաբերեալ ճամբի կամ որ
եւ իցէ գրութիւն եմբարգրին պիտի
ուղղուի. եւ ասոնց ճամբուն ծախ-
քը խրկողին վրայ է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 4 ՀՈՒՏԵՄԲԵՐ

Բոլոր Եւրոպայի ուշադրութիւնը
գրաւող Հռոմի խնդրոյն լուծմանը հա-
մար եղած կարգադրութեանց կամ որոշ-
մանց վրայ պարտաւոր լուրերը մերթ կը
հաստատուին և մերթ սուա կեդին: Եւ-
սու ամենայնիւ ընդհանրապէս կը կարծը-
րուի թէ յիշեալ խնդրոյն լուծումը աւե-
լ չկրնար երկնաւ:

Հռոմէական վարդապետ մը՝ Հայր
Բասակլանուն՝ որ երևելի աստուածա-
բան մը նէ, այս օրերս Հռոմի խնդրոյն
վրայ տեսարկ մը հրատարակած է, որ
մեծ ազդեցութիւն ըրաւ Եւրոպայի մէջ:
Յիշեալ վարդապետը Պապին աշխարհա-
կան իշխանութեանը վրայ խօսելով, դո-
րաւոր տարացոյցներով կը հաստատէ թէ
այն իշխանութիւնը հաւատարման չէ,
և թէ Պապը պարտաւորեալ է Իսա-
կոյ հետ համաձայնելու՝ եթէ չուզիր որ
յիշեալ երկիրը Պապութենէն բաժնուի
և հերձուած մը կարծէ:

«Մէջ այնչափ կոյր է որ չտեսնել
թէ Իսաակլանունը այնպիսի վիճակի մը
մէջ ինչպէս են, կրնայ յիշեալ վարդապետը,
որ անոնց մեծ մասը յայտնապէս կամ ար-
տիւ Եւրոպացի հաղորդութենէն զատ
ուելու մտաւորութիւն և ծանր վտանգ կայ,
որով հաւատացելոյ մայրը իր որդեցի-
ւն մեծամեծ ժողովի վրայ զօրութիւն:

«Եւս կը տեսնեմ որ կրնան մեծ
մասը աշխարհականաց մեծագոյն մասին
հետ աւելած է. ահա կը տեսնենք որ
շատ եպիսկոպոսներ իրենց հօտէն կը բաժ-
նուին, և հովուապետը՝ Ս. Պետրոսի
յաջորդը և Քրիստոսի վտանգորդը՝ նը-
ղովքի ու բանագրանաց շնորհիւ կը թա-
փէ Իսաակլանունը ազգին վրայ: Արթն-
թէ կապելու և արձակելու կրկին իշխա-
նութենէն՝ կապելու իշխանութիւնը մի-
այն մտաւոր է հոգեւոր հովիւներուն
ձեռքը. ըստ որում ամեն ալ կշտամ-
բելու, պարտաւորու, տեսելու և անիծե-
լու գրաւած են այն բանը՝ որ Իսաակ-
լանունը չորովոք արտիւ կը տեսնան ու մեծ
պարտի ու խառնուք կը խնդրեն (Իսաակ-
լանութիւնը ու միութիւնը):»

Եւս տողերը գրող աստուածաբան
վարդապետն է որ ասկէջ քանի մը տարի
առաջ Ս. Եստուածածինի անարատ յը-
ղութեան վարդապետութիւնը պաշտպա-
նելով Պապին ընդունել տուեր է. և
այս պատճառաւ մեծ յարգ ու համա-
րում ունի Հռոմէական եկեղեցւոյ մէջ:

Կարօքի գաւառները գրեթէ մաք-
րուեցան աւազակներէն: Մնացեալներն
ալ կամ կերթան իրենցով հնազանդու-
թիւն յանձն կանուան, կամ Պապին հո-
ղը կերթան ապաստան կը փնտռեն:

Սակայն դուրսէն ապաստանական գրը-
զիւներն ու ձեռնառութիւնները չեն
զաղարած: Կարօքին Իսաակլանունը լրագրի
մը գրաւած նամակ մը կը հաստատէ, թէ
օգոստոսի 17էն մինչև սեպտեմբերի 10

Մայիսի 1568 տարեալ վաւոր գա-
յեր է Իսաակլան, և այս օրերս ալ գարձ-
եալ Մայիսի 260 տարեալ վա-
ւոր կը տանի եղեր Իսաակլան:

Կարօքի կառավարութիւնը Մար-
տիկոյ մէջ քանի մը մարդ ձերբակալ ը-
լաւ, որոնք Կարօքի գաւառներուն մէջ
անկարգութիւնը շարունակել տալու կաշ-
խատին եղեր:

Կարօքի գաւառորոյ Պրանչիսոս
Բ. Թագաւորին քոյրը Հռոմի մէջ թոս-
քանայի գաւառորոյ մեծ գուբէրն եղրո-
րը հետ ամուսնանալով, Պապը պապի
արարողութեան ներկայ գտնուել է, և
և այս առթիւ բանախօսութիւն մ'ալ
ընելով, Իսաակլան մէջ կատարուած վեր-
ջին իրողութիւններուն դէմ բողոքեր,
քաղաքական ամուսնութեան* օրէնքն ալ
նշողներ է:

Պեթիքայի Ինտերմունտա լրագրին
այս լուրը տալէ ետեւ հետեւեալ խորհր-
դածութիւնը կրնէ:

«Չեմք գիտեր ի՞նչ հարկ կար քա-
ղաքական ամուսնութեան դէմ նշողք ար-
ձակելու և ասանկով համայն աշխարհի
հասկացնելու թէ Հռոմի սկզբունք-
ները չեն կրնար համաձայնիլ քաղա-
քակրթեալ երկիրներու ամեն քաջո-
ղիւնքին ընդունուած քաղաքական օրէնք-
ներուն հետ: Եւրոպացին ու աշխարհա-
կան իշխանութիւնը իրարմէ զատելու բա-
կըցունեմք՝ որ արդի ընկերութեանց է
ական սկզբունքն է: Պապին կողմէն այս
պէս գտնադրուելու մեծ չենք գոր-
մանար, այլ միայն կը նշանակենք, որպէս
զի աղետութեան և Պապութեան մէջ
տակալին անհարկին համաձայնութիւն մը
երազդելոյ մտածեն վրան:»

Կարօքի գաւառորոյ Պրանչիսոս
Բ. Թագաւորին արտաքին գործոց պաշ-
տօնէան այս օրերս շրջաբերական մը հա-
նած է, որուն մէջ Կարօքի գաւառնե-
լին ասպատակող աւազակները կը պաշտ-
պանէ իրեն պարկեշտ քաղաքացիներ, ու
րոնք Պոլսոյ մէջ հայրապետական կառա-
վարութիւնը վերանորոգելու անկեղծ բաշ-
ձանքով միայն զենք առած են եղեր:

Եւրոպայի ապաստան լրագրները
միաձայն հերքեցին այս շրջաբերականը, և
մէջը եղած վերոյիշեալ յայտարարութեան
ստույթիւնը նշանակեցին:

Եսոնց մէջ ամենէն աւելի գաղղիա-
կան Տէպա լրագիրը հանդարտ ողբով և
ծանրութեամբ գրած, և իր խօսքերն ալ
յարգել ըրալով Եւրոպայի մէջ, արժան
կը համարէր վերոյիշեալ շրջաբերականին
խօսքերուն դէմ անոր գրած հետեւեալ
նշանաւոր յօդուածը հոս գնել, որով կը
յուսանք թէ Իսաակլան և Հռոմի խնդր-
ներուն ներկայ վիճակին վրայ մեր արդոյ

* Կաղղիայ, Պեթիքայի, Իսաակլան և
ուրիշ մէջ քանի տեղութեանց մէջ օրէնք
կայ, որ ամեն մարդ ինչ կրօնքէ որ ըլլայ՝
ամուսնացած ժամանակը պարտաւոր է քա-
ղաքական իշխանութեան առջև իր ամուս-
նութեան պայմաններն հաստատելու և ա-
մուսնութեան օրինաւորութիւնը վաւերա-
ցնելու տալու:

ընթերցողները կրնան կատարեալ գաղա-
փար մը ունենալ:

Եւստոյի յիշեալ լրագրին խօսքերը
«Պրանչիսոս Բ. Թ. պաշտօնէին հա-
նած շրջաբերականը կը հաստատէ թէ
Կարօքի ապաստանները պարկեշտ մար-
դիկ են, որոնք անկեղծութեամբ Պոլս-
պետները և անոնց «հայրապետ» կառա-
վարութիւնը կը փնտրեն եղեր: Կիւ-
րին է համարեալ որ «հայրապետ» բառը
խիստ միանշանակ գործածուած է հոս:
Եւս, հայրապետ, բայց չէ թէ աշա-
տակող և բուստաբուստ քաղաքացւոյ
համար, որոնք աքսոր կը գրկուեն, ամե-
նայնքը կապեալով կը բռնուեն, առանց
գաւառատանի կը բանադատուեն, և բան-
տելուն մէջ կը մնա զուէն: Եւս, հայ-
րապետ, բայց որով համար: Չէ՞ք վախ-
նար որ այս բառը կը յիշեցնէ մեզ թէ
Պոլսոյ մէջ տեղի ունեցող աւազակայեանե-
րը ահաբեկներն ու զինուորներն: Եւս
օրունս օրս Կարօքի երկիրները ասպա-
տակող աւազակացի գրկուները կողմէն
նորոգել այն կառավարութիւնը որ իր բա-
տակն այս կերպով կը փառնէ:

«Պրանչիսոս Բ. Թ. պաշտօնէին
կաշխատի հաստատելու թէ Պրանչիսոս
Բ. իր հին տերութեան երկիրներուն մէջ
գործուած անկարգութեանց մէջ մաս չու-
նի: Ի՞նչը հակառակը չենք բեր, որովհե-
տեւ չենք ուզեր Պրանչիսոս Բ. Թ. և ոչ
Պոլսոյ մէջ անձին գաղղի Եւրոպացի ալ
կրնա՞ր դժուար փորձելը կը յարգենք: Իսկ
այս երկրներն այսպէս դեպքական ծա-
նուցագրիւնքով ինքզինքնին արդարացի-
նելու փութալով թէ Կարօքի Իսաակլան-
ոյ խառնութիւններուն մէջ մաս չունին,
գիւրաւ կը հասկցուի: Հաստատելու կար-
ծիքը այս անստուգութիւններուն տեղ-
ղութիւնը երկար դանելով և ասոնց վեր-
ջանքուն փախաբեկով, կարծիք ըրաւ թէ
մեր զօրքերուն Հռոմէն մեկնելով Կարօ-
քի ապաստանութեանց զսպուելէն կա-
խում ունի: Եւս պատասխան տուե-
ցաւ, թէ ասանկով Իսաակլանները պառ-
տակաւոր շրջանակի մը մէջ գրաւած կը-
լան, ապաստանութիւնները չեն կրնար
զսպուել: Եւս թէ որ մեր զօրքերն Հռոմ
կենան: Կրնա՞ր թէ Պրանչիսոս Բ. Թ.
«Կարօքի վախճան» են այս խորհրդածու-
թեան գործութենէն: Եւրոպա մեկնալ կողմէն
հաւատալ իրենց չքմեղութեանը. բայց
իրենց բողոքի մարդիկն ալ հանգարտեա-
տե՞ր են: Արնայ ըլլալ որ պապական ար-
քունեաց բարձրաստիճան անձինքը և նոյն
իսկ Պրանչիսոս Բ. Թ. ինքզինքնին բան մը
ընելու մեծ յաջողութիւն չունին, բա-
ւական խոհեմութիւն ունենան իրենց ա-
նունը պաշտօնական ուղղակի միջամտու-
թեան մը մէջ չձգելու: ասկէջ կը հետե-
ւի թէ երկրորդ կարգի պաշտօնատար-
ները, ստորակարգեալները, ճանապարհ-
հարգող հիւրերը, կոյր կողմնակիցները
և եռանդոտ բարեկամներն ալ ետ կը կե-
նան ամեն կերպ հնարաւորութիւննե-
րէ: Միայն Բ. Թ. վերանշաւ լրագրին
ըստման պէս, Ս. Ս. Եւստի Եւստար-
նին պատուիրանացը կը հետեւի: Իր աջ

ձեռքը չղիտեր ձախ ձեռքին ինչ ընելը:

«Եւս ձեռքը, այսինքն Պապը կամ
Եւրոպացի կարգիւնալ ստորագրեց այն
կոնդակներն ու ծանուցագրիւնները որոնց
մէջ աշխարհական իշխանութեան գաղա-
փանքներն իրենցուհող թաղաւարացի ա-
սին բողոքովն յար և նման ցուցուած
էր: Ս. Եւրոպացի հաղորդութեան հե-
տեւ օրէն Պոլսոյ մէջ նշողքի շնորհիւ
կարձակելու ստ վարդապետութեան դէմ
թէ «Եստուած մարդը աղատ տէր բա-
տեղծեց իր թէ՛ կրօնական և թէ՛ քա-
ղաքական կարծիքներուն»: Եւս մարդ-
կը յիշէ թէ արդի քաղաքակրթութիւնն
ալ ո՞րչափ վար գարկաւ ու գտնաւար-
տեց: Եւրոպական բռնաւորութիւնը ինչ-
զինքն անշուշանիւ գաղափար հրատարա-
կեց քաղաքական բռնաւորութեան: Եւս
ուսմանութիւնը (պապին իշխանու-
թիւնը) ինքզինք թագաւորներուն աստ-
ուածային իրաւանցը երաշխաւոր հրատա-
րակեց: Եւրոպա ալ ձեռք ասոնք կը գը-
րէ նէ, ձախ ձեռք անդին ի՞նչ կրնէ:
Եւս չէ չկախեմք այն բազմաթիւ համա-
ձայն տեղեկութիւններուն որ կը հա-
նին Իսաակլան և Կարօքի լրագրաց, և
յակնան յանուանէ կը ցուցնեն խոռվա-
յոյնները, և անանկ մանրամասն պարա-
գաներ կը պատմեն, զորոնք թղթակից-
ներուն երեւակայութիւնը հնարել ու-
զէ նէ ալ չկրնար:

«Պապին ծառանքը Կարօքի մէջ
Պոլսոյ մէջ գրութիւնը վերահաստա-
տելու կաշխատի»: Եւս հարցումն ի՞նչ
պէ՞ք Բոսնիան հետեւեալ նշանաւոր խօս-
քը կրնայ պատասխան տրուիլ: «Չեմ
գիտեր, բայց կը հաստատուի»: Պրան-
չիսոս Բ. Թ. Կարօքի վերահաստալ Պա-
պին աշխարհական իշխանութեան վերջին
յոյն է: Պրանչիսոս Բ. Թ. կողմնակից-
ները համագրի կամ օտարազգի՝ քանի որ
Պապիական գորաց շնորհիւ կատարեալ
ապահովութիւն կը վայելեն, և քանի որ
Պապն ալ վերինք իւր պաշտպանները կը
ձանձուց, կրնան հանդիստ շարժիլ: Կա-
նի որ Պապը Հռոմի մէջ քաղաքական
իշխանութիւն կը վարէ, այն իշխանու-
թեան կործանումը արգիլելու աշխատող-
ներուն ջանքերը կը խափանե՞ մի. ընդհա-
կառակն՝ ուզէ չուզէ գործակից ալ կըլլայ
անոնց: Կե՛տ. երեւ հրատարակաւ կրտէր
Թոսքանայի մեծ գուբէրն եղրորը և Կա-
րօքի անկեալ թագաւորին քոյրը, «Եւս
խախտանութիւնը քիչ ժամանակէն ձեր
նախնեաց թագաւորութեան երկիրը ձեզ
պիտի դարձունէ:» Եւս խօսքերով քա-
ջայեալ իւրաքանչիւր եռանդը պիտի խախ-
տէ՞ մի: Պիտի արգիլե՞ք զանոնք որ իր բուն
խօսքերուն մտաւր համեմատ չաշխատին:
Եսանի հակառակութիւն մը մ'ուզէք իրմէ:

«Եւս մասին ներուի մեզի բազա-
տութիւն մը ընել: Եսկէջ ասան և հինգ
ամիս առաջ Պարսկաստանի կառավարու-
թիւնը չկրցաւ Պարսկաստանի կամաւոր
զինուորներուն ճամբայ ելելը արգիլել,
վասնի զի իր յայտնած, պաշտպանած և
բարձրացուցած դադախներն ու զղա-
յու մներն իր ձեռքը կը կապէին:

Ինքն իրեն ընկալ :

Որքան և ինչ անուն անգղիացի մը
Պրոքտեր Քուլթոն անուն երեւելի հա-
լուստ տիկնոջ մը որդեգիր և ժառանգ-
դուստրը կ'ուղեւորէր կառնու սա պայմա-
նաւ, որ եթէ կինը իրմէ առաջ մեռնի և
զաւակ չունենայ, անոր ընտր չարտու-
թիւնը ինք ժառանգէ : Եստեք ամուս-
նութեան առջի տարին ծանապարհորդու-
թեամբ կանցունեն : Անոր յղանակով
կուզէ որ ծննդաբերութիւնը Լոնտոնի
մէջ ընէ, բայց կը պարտաւորի Լոնտոնի
Բիկլի քաղաքը մնալու, և հոն զաւակ
մը կը ծնան : Եւ յարմարեցնելով քաղաք-
պետութեան դիւանը երթալով, շինծու
անունով մը արձանագրել կուտայ իր նո-
րածին որդին : Եւ որք կը համոզէ իր կինը
որ տղան Լոնտոնի շրջականները ստի-
նուի (սիւստնա) մը սան, և իրենք ծա-
նապարհորդութիւնին շարունակեն :
Սայրը հաճութիւն տալով այս առաջար-
կութեան, Որքան և ինչ Լոնտոնի կեր-
թայ, և հետեւեալ օրը կը գրէ իր կնոջը
որ տղան շրջականները Լոնտոնի շրջ-
կանները Սոքսթրի կայարանը :

Տղան որդեւոր օրը Լոնտոն կը դը-
կուի աղանդայ մը հետ, և հոն հայրը զա-
նի երկու գծուծ կանանց կը յանձնէ :

Եւ ինչպէս տղան շալի մը մէջ փաթեցած
ըլլալով, տղան յանձնելէ ետեւ կուզէ
որ շալը առնէ տուն տանի, բայց տղան
առնող կինները շալն ալ կը պահան-
ջեն ու ձեռքէն կտան : Որքան և ինչ
ժամանակ ժամանակ տղուն վրայ սուս
լուրեր տալով՝ երկու տարի կը խաբէ իր
կինը, բայց վերջապէս խեղճ կնոջ համ-
բերութիւնը կը հասնի, անպատճառ կու-
զէ տեսնել իր զաւակը : Եւ յոյժ ժամանակը
երկիր լուր կուտայ թէ զաւակը մեռած
էր : Անոր չհամարուելի, և կուզէ որ ա-
նոր մեռնելուն պաշտօնական գիրը տես-
նէ : Ինչիւր չուզէր և չկրնար ալ ցուցը-
նել այնպիսի գիր մը : Եւ որ վրայ կինը կը
զատուի Ինչիւնէն և իր ընտանեաց ըով
կերթայ խորհուրդ առնելու :

Ինչ կը արուի իշխանութեան, և
տղան կը փնտռուի :

Տեսնութեան ծարալի գործակալ մը՝
Պրեթ անուն անմիջապէս խուզարիւ-
թեան կրակով, տղան Լոնտոն բերուե-

լուն և երկու աղքատ կանանց յանձն-
ուելուն թուականէն դատ ուրիշ բան մը
ձեռքը չունենալով : Եւ առ ծանուցում
մը կը հրատարակէ և 500 լիւր վարձք կը
խոստանայ տղուն վրայ տեղեկութիւն մը
տուողին : Այն գործաւոր մը կերթայ ի-
րեն և կըսէ թէ երկու տարիի չափ առաջ
իր գրադիւններէն մեկուն տունէն նորածին
տղուն մը լալու ձայն լսել է, և հետեւ-
քերթութիւնը շարժելով, որովհետեւ գի-
տել որ այն գրադիւնը զաւակ չունէր, գա-
ցել տեսնէ որ քանի մը շաբթուան նոր
ծին աղջկի տղայ մը կար քովը : Յիշեալ
գրադիւնը Լոնտոն կը կուգէր, բայց
եւրոպէսը զայն քան և ինչ եղած ըլլալը չը
գիտէր :

Պրեթ կ'սկսի Լոնտոնի բոլոր աղ-
քատարանի թաղերն ու աղքատանոցները
հետազոտելու : Եւ ինչ ժամանակէ և առ-
խառնութենէ ետեւ Լոնտոնի անունով
կնոջ մը բնակարան կը գտնէ Սէնթ-Մար-
տին անունէն զայն փողոցներուն մէկուն
աղբիւսին մէջ : Հոն կը գտնէ նշանակուած
կինը, և անոր հետ յնչոտութեամբ վրայ
ձգուած տկար հիւանդ տղա և ողբերով
ծածկուած տղայ մը : Եւ տղան էր 400
000 լիւր եկամուտին ժառանգը : Պրեթ
կինը հարցաքննելով իր ամեն փնտռած
տեղեկութիւններն անկէ կ'ստանայ : Եւ յոյժ
կինը որ մուրացկան է եղեր, իրիկուն մը
Լոնտոնի փողոցներուն մէջ մուրացած
ժամանակը Պարսն մը իրեն մօտեցեր ու
հարցուցեր է թէ կրնայ տղայ մը անու-
ցանելու յանձնառու ըլլալ թէ որ տարին
16 լիւր (500 ֆրանք) վարձք տրուի իրեն :
Թէ որ յաջորդ տարին ալ նոյն վարձքը
իրեն ձեռքը չհասնի, այն ժամանակը տը-
ղան լքեալ և անոր տղայոց խնամառու-
նը տանի ձգէ : Այն յանձնառու ըլլա-
լով, Ինչիւն-Սոքսթրի կայարանը գացեր
է ուրիշ իրեն պէս մուրացկան կնոջ մը
հետ, և հոն տղան 16 լիւր և տղուն
վրայ շալն ալ առնելով իր բնակարանը
գարձեր, ու գէշ աղէկ նայել է տղան,
որմէ օգուտ ալ կը քաղէ եղեր՝ անցնող
գարձողին գուլթը հրաւիրելով անոր վրայ
և ողորմութիւն ստանալով : Եւ առ ան-
գամ մուրացկանութեան պատճառա-
ւորք բանա գացած ատենը տղան կը տա-
նի խնամառուներ կը յանձնէ եղեր :

Պրեթ միւս մուրացկան կինն ալ կը
գտնէ և նոյն տեղեկութիւններն անկէ ալ
կ'ստանայ : Եւ այն ալ կը գտնէ, որ բնա-
կանաբար գրաւ գրուած էր : Եւ ամենե-
ւին տարակոյտ չմնար տղուն Որքան և ինչ
ըլ զաւակն ըլլալուն : Խեղճ տղան մօրը կը
տրուի, որ զանի ըստ արժանաւորի կը գա-
մանէ ու կը խնամէ : Եւ մնար հայրը ձեռ-
բակալ ընել : Բայց եկու տես որ Պրեթ
քայի Պրեթէլ քաղաքը կը բնակէր, և
Պրեթիւքայի օրէնքն ալ այս կերպ յան-
ցանքի համար մարդ ձեռք չտար : Եւ ար-
պետութեամբ միջոցորդներ ձեռք կը ձգ-
ուին, և Որքան և ինչ կնոջը հետ հաշ-
տուելու պատրուակաւ Լոնտոն կը հրա-
ւիրուի : Այնքան Լոնտոն, բայց ծպտեալ
կերպարանքով, այսու ամենայնիւ կը ծան-
ցուի ու ձեռքաւոր կը ըլլայ :

Եւ հետաքրքրական պատմութիւնը
հրատարակող լրագիրն հետեւեալ իրա-
ւացի գիտատեղեկութիւնով կը վերջացնէ յո-
ւածը :

« Մեր վերապահներուն յօրինած
շինծու պատմութիւններուն համար կըս-
ուի թէ չափազանց և անհաստատ էն :
Մենք ընդհանրապէս կըսենք թէ շատ
անգամ անոնց առասպելները ընկերական
թշուառութեանց ստուգութեանը չեն
կրնար համեմատ : »

ՆՈՐԱՏԻՊ ԳՐԵԱՆԷ

ԽՆԴԻՐ ՀԵՅԱՍԿԱՆ

Հայերէն և Գաղղիերէն կրկին լեզ-
ուով շարադրուած տետրակ մը նէ հե-
ղինակութեամբ Պ. Թուոս Գաղղիացի
գրադէտին :

Ար Գանուի Պէյոյու Քոհէր և
Ար Գրաւաճառներուն ըով, և մայ-
րաքաղաք Մերձանը Պ. Յ. Մարտար-
եանին գրատուել :

ՄԻՒՍԹԵՏԻՅԷ

ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Տաճիկերէն լեզուով և հայ գրով
տետրակ մը նէ աշխատանքութեամբ Պ.
Արապետի փանտեան :
Գին 70 փարայ

ԴՈՒՋՆԱՍԷ

ԿԱՄ

ՏԱՀԱՅԵՐԵՆ ՕՐԱՑՈՅՑ

1862

ԹԱՄԱՐԱՆ

Մարտի և գեղեցիկ տպագրութեամբ
հրատարակուած, Պ. Յ. Յ. Քիւրք-
ձեան տպարանէն :

Ար Գանուի Մերձանը Պ. Յ. Մար-
գարեանին գրատուել :
Գին 2 զուրուշ :

ՏԱՆՈՒՑՄՈՒՆԷ

ՁԱՆԻ ԻՒՂ

Մարտի և անուշահամ

Գաղղիացի Տաճիկ Օրէի բովելին
և Եւրոպէի գեղագործին պատրաստածը,
որուն մէջ ձուկի հոտ և համ ամենեւին
չկայ :

Ար Գանուի Պէյոյու Քոհէր Սուտայի
գեղարանը :

Աս լրագիրը շարաքն անգամ մը կ'ընկ-
նորեքալքի օրերէն մը որ կուգէ կրկին ստո-
րագրելի, Կ. Պոլիս՝ Ձինիլի խանը լրագրոյ
գրասենեակը : Իսկ գործերը հոգաբարձու-
նէրն են :

ԻՋՄԻՐ. Յօդանուն աղա Մագսուտեան :
ԵՊԻՊՏՈՍ. Շաւարշ աղա Ալիիաթեան :

ԱՆԴՈՒՆԱՆՈՒՊՈՒՄ. Մանտեի Սուրիաս
աղա Գալուստեան :

ՏՐԱՊԵՐՈՒ. Պ. Խաչատուր Բիւստեան :

ԹՈՒՍԱ. Մանտեի Յակոբ աղա Աղա-
դանեան :

ԿԱՐՏ. Կարապետ պատուելի Չարա-
եան :

ԳՐՈՒՍԱ. Կարապետ աղա Եսկիլիքի-
յեան :

ՆԻՊՈՒՄԻՐԱՍ. Պ. Տ. Մուրադեան :

ԹԵՔԵՐԱՍ. Պ. Ռիքոյ Մաղաբաղեան :

ՎԱՍ. Պ. Մկրտիչ Տ. Ատուեան :

ԽԱՐԵՐԱ. Պ. Դեռոյ ձաճաթեան :

ԵՐԶԱՍ. Մ. Դանիէլ աղա Խաչանեան :

ԱՏԱՐԱՍ. Մանտեի Յակոբ աղա Տ.
Դրիգորեան :

Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրուիլ ուզող-
ները այս տեղերէն մեկուն հետ կրնայ
քրակցիլ :

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԳՐԱՄՈՑ ԱՐԴՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Թ.Պ.Ս.Գ.ՐԱՄՈՑ

4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Օրմանեան լիւր Մէճիսի	485-30
« 25-րդ Արմաթ »	56-10
Խաչիկ Թափիլի	74-30
Եւսամբ ձեւիտէ	65-30
Անգղիական լիւր	205
Գաղղի 20 ֆրանքի տկար	460
« 5 ֆրանքի տկար »	59-30
Ռուսի 5 լիւրի տկար	465
Գարապոյան	50-30
Սօֆորին	279
Աւարիկոյ գրքերից	94
Հինգիկոյ քանակից . հազարին	750

ՓՈՒՆԱՅԻՆՈՒԹԵԱՆ (ԳԱՄՊՈ) ԳԻՆԵՐԸ

Թ.Պ.Ս.Գ.ՐԱՄՈՑ ԱՌԱՆՑ ՍՔՕՏԵՑԻ

4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Լոնտոն 54 օր պայմանաժամ	« 5 ամիս »
Փարիզ	« »
Մարսիլեա	« »
Վիեննա	« »
Թրիեստ	« »
Լիւթովա	« »
ձեւիտէ Լ. Ն.	« »
Լոնտոն	« »
Մարսիլեա	« »

ԱՐՄՏԻՔ

ՊՈԼԻՍ 4 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Յորեն Բուլեփի	45-46
« Խոնայիլի »	54-55
« Կալացի »	« »
« Թաղան »	« »
« Խաղալի կալուղ »	42-44
« Բուլեփի կալուղ »	50-54
« Եղիպատայոյն կալուղ »	48-47
« Վաճառանոցին մէջ կայ ընդ ամենը »	60000
Գրեւ Երեն և 10000 գրեւ գարի	« »

ՊՐԵՔՏԱՐԸ

27 28 29 30 31 1

Պրեթ	Պրեթ	Պրեթ	Պրեթ	Պրեթ	Պրեթ
185-20	184-20	184-20	183-20	183-20	183-20
56-10	56-10	56-10	56-10	56-10	56-10
74-30	74-30	74-30	74-30	74-30	74-30
65-30	65-30	65-30	65-30	65-30	65-30
205	205	205	205	205	205
460	460	460	460	460	460
59-30	59-30	59-30	59-30	59-30	59-30
465	465	465	465	465	465
50-30	50-30	50-30	50-30	50-30	50-30
279	279	279	279	279	279
94	94	94	94	94	94
750	750	750	750	750	750

ՄԵՏԱՔՍ (ԻՓԷՔ)

Տէմբրէլ ընտիր տակ

« 4 »	« 420-425 »
« 2 »	« 590-415 »
« 5 »	« »
« 4 »	« 540-580 »
« 2 »	« 550-560 »
« 5 »	« »

ՍԵՒՔ Պրուսա ընտիր տակ

« 4 »	« 540-580 »
« 2 »	« 550-560 »
« 5 »	« »
« 4 »	« 540-580 »
« 2 »	« 550-560 »
« 5 »	« »

ՄԵՏԱՔՍ (ԻՓԷՔ)

Տէմբրէլ ընտիր տակ

« 4 »	« 540-580 »
« 2 »	« 550-560 »
« 5 »	« »
« 4 »	« 540-580 »
« 2 »	« 550-560 »
« 5 »	« »

ՄԵՏԱՔՍ (ԻՓԷՔ)

Տէմբրէլ ընտիր տակ

« 4 »	« 540-580 »
« 2 »	« 550-560 »
« 5 »	« »
« 4 »	« 540-580 »
« 2 »	« 550-560 »
« 5 »	« »

ՏԱՀԱՅԵՐԵՆ ԲԵՐԲ

Պրեթ 400 Լիւր 4420-1500

Տաճիկերէն և Մէյլան « »

Տաճիկերէն (Եւրոպէ) 6-10 Լիւր 520-540

« Գոյի (Թոյ) » 440-450

« Զոյ. գլուխ »

« Գոյի »

« Գաղղ. գլուխ » 450-440

« Գոյի » 420-450

« Զաւանա մատուցող »

« Գործող (Հուլայ) »

Պրեթ (Գլուխ) Լիւր 14

Լեզակ (Գլուխ) Պրեթ 200-240

« Կարապ » 75-80

Որքան կարգի (Գլուխ) « 425-450

« անծիտագոյն » 80-90

« Խոնա » 65-70

« Եւր (Հայ) Գոյի » 80-85

« Բէք » 425-155

Հանքաւոր Լիւր 29-54

« Լիւր » 27-29

« Գործող » 25-25

Մնաց (Գաղղ) Լիւր 1550-1560

Մնաց (Գաղղ) Լիւր 200-210

Պրեթ (Գաղղ) Լիւր 250-240

Թրիեստ (Թրիեստ) Լիւր 540-525

Զինք տախտակ Լիւր 7-7

Երկաթ Լիւր 85-90

« Բուլեփ » 98-400

« Զաւանա » 460-170

« Բուլեփ »

« Բուլեփ » 4-5

Թրիեստ (Եւրոպէ) Լիւր 80-85

Լեզակ (Եւրոպէ) Լիւր 560-570

« Գլուխ » 475-480

« Գլուխ » 410-420

« Գլուխ » 46-47

« Գլուխ » 44-15

Գոյի Լիւր 47-20-48

Բրիտանիա Լիւր 4-20

Մրտաւաճ Լիւր 50-52

« Բրիտանիա և Գաղղ » 21

Կարապ Լիւր 46-20-47

Բէք Լիւր 500-550

Բանակ մանած Լիւր 24-22

« Լիւր » 25-20-24

« Լիւր » 25-20-24